

tulterheli munkával s nem enged nekik pihenést. A munkaadó tehát a felelős, ha a cseléd álmosága következtében szerencsétlenség történik.

Az osztály-igazságszolgáltatásnak most már a legszebb megnyilvánulása az, hogy aki első sorban volna felelős, azt egyáltalán felelősségre sem vonják. Elítélik a gépészt, elítélik a fűtőt, kik csak mellékesen felelősek, ellenben a kutya se szól a földbirtokoshoz, aki pedig a legbünyösebb. Közvetlen okai a szerencsétlenségnek természetesen a gépész és a fűtő. A földbirtokos azonban mégis a legbünyösebb, mert ha cselédjét el nem esigázza, akkor az bizonyosan nem alszik el és ha nem alszik el, akkor nem következett volna be a szerencsétlenség, ha nem fűtült volna is a gép.

Ha már a gazdát be nem csukják is, de legalább is kötelezni kellett volna arra, hogy a cseléd szegény hátramaradt családjáról gondoskodjék. Legalább is ennyit meg lehet követelni attól a gazdától, kinél a cseléd szerencsétlenül járt.

Magyarországon azonban a munkásról való gondoskodás éppenséggel nem divatos. Egyik szegény embert a másikért megbüntetik és ezzel el van intézve a dolog. A család, mely kenyérkeresőjét veszítette el, éljen ahogy tud. A birtokos pedig vigan pipázik tovább.

Az utbiztos bolondériái. Vidéki elvtársaink gyakran tanui annak, hogy a nagyvárosi hóbort még a legpiczinykébb emberecskét is mennyire megnöveszti a saját képzeletében. Sokszor a harangozó is azon töri a fejét, hogy miképpen gátolhatná ő meg a szocializmus terjedését, hogy ilyen módon aztán a veszélytől megmenekült haza háláját vivhatná ki a maga számára. Máskor meg a hajdu akar ugyancsak ilyen feladatot végrehajtani, sőt gyakran még — az utbiztos is. B.-Bogláron például az utbiztos vette meggabolyodott fejébe a szocialisták kiirtását. Hogy ez egy utbiztosnak nem pászol, arról neki fogalma nincsen, mivel zavaros fejével éppen azt képzele, hogy az utbiztosok dolga nem az országotakra ügyelni, hanem az államra vigyázni. Ennek a tisztos utbiztosnak becsületes neve pedig Venczeli ur! Hogy ur, az arról is igen észrevehető, hogy a munkásokat a legelképzelhetőbb módon tudja szidalmazni. Véleménye szerint azt a munkaadót, ki munkásának egy napra egy koronánál több munkadíjat fizet, fel kellene akasztani. Mond azonban Venczeli ur ennél még különbeket is, amelyekről csak azért nem írhatunk, mert tiltakozik ellene a papiros. Most még csak az a kérdés, hogy honnan veszi a bátorságot e félbolond arra, hogy kifecsegette eszejárásának rendellenes kirohanásait a munkásokkal éreztette? Honnan veszi? Nem máshonnan, mint a munkások gyávaságából. Ha akadt volna már egy munkás, aki ezt az urat amugy magyar miskásan képen törölte volna, akkor az utbiztos ur már régen úgy hallgatna, hogy az öreg haresa hozzáképest kiálthatatlan fecsegő számba menne. A rugdalódzó számár ellen nem apellálni kell, hanem elővenni a meggyfát és a füle közé cserdíteni.

Szegény főherczeg! Hová jutott a világ! Ime az alantasabb néposztályokban már annyira felburjánzott a vakmerőség, hogy még az igazi főherczeg ellen is panaszra mernek menni. Szántova és Kis-Köszeg községének küldöttsége „tisztelgett” a napokban Darányinál, kérve, hasson oda, hogy az örmentesítő munkálatok és a védőtöltés költségei tekintetében Frigyes főherczegnek a községek határában levő birtoka az eddigieknél tetemesebb mértékben vegyen részt. Mostanáig ugyanis az a divat, hogy a nagybirtokosok emeltetik a töltéseket birtokaik védelmére s a költségeket pedig megfizettetik a környékbeli kisbirtokosokkal. A községiek és

szántovaiak azt hiszik, hogy Darányi ezt a jó szokást megfogja változtatni. Boldogok akik hinni tudnak.

Amerikába! Hevesmegye közigazgatási bizottsága ülést tartott a napokban. A rendes havijelentések során Székely Péter gazdasági előadó panaszkodott, hogy a küszöbön levő tavaszi mezei munka elől igen sok munkás Amerikába vándorol s így nem sokára Hevesvármegye területén is oda jutunk, hogy nem lesz elegendő munkáskéz. Ennek folytán azt a kérelmet intézte a közigazgatási bizottsághoz, hogy a bizottság hasson oda, hogy a megye községekben lábrakapó kivándorlás valami módon meggátoltassék.

Székely Péter ur nyilván azt gondolja, hogy mindenki úgy irtózik a munkától, mint tisztos ő maga, különben nem mondaná, hogy a sok munkás a „küszöbön levő tavaszi munka elől vándorol Amerikába.” Ha Székely ur a szemét csak kissé is kinyitná, akkor megtudhatná, hogy a nyomoruság elől mennek ki a munkások s azzal a tudattal, hogy a tavaszi mezei munka sem sok jót hozhat, mert a birtokosok dolgoztatni ugyan nagyon szeretnek, de a munkát megfizetni nem. Ez az oka a kivándorlásnak s ezt meggátolni csak munkával, tisztességes munkabérral és becsületes, a munkások védelmét szolgáló, törvényhozási intézkedésekkel lehet.

Levelezések.

Szigetvár. Kiról volna szó, mint a szigetvári katolikus legényegylet egyházi elnökéről, aki midőn megtudta, hogy az itteni szervezett munkások e hó 1-én táncmulatságot rendeznek, hogy ennek hatását leronthassa, hamar fűhöz-fához kapkodva, meghívókat küldött szét, hogy a nevezett estén ők is tartanak mulatságot.

Igen ám, de a mulatsághoz zene is kell! És daczára a nagy buzgóságnak, nem kaptak s végre is akadt három száz cigánygyerekek, de ezek is megunták az egylet tulvilági boldogságot hirdető eszméit s fél 11 órakor szépen faképnél hagyták az egész társaságot, amelynek egyedüli célja az volt, hogy minket nemes törekvésünkben meggátoljon és hogy azon néhány tudatlan ipari munkást, aki még tagja azon egyesületnek, tőlünk elzárhassa. A hájfejű csuhás kijelentette, hogy amikor a szocialisták estélyt rendeznek, ők is mindenkor rendeznek hasonlókat.

De hát most már kérdem önöket, tisztelt elvtársak, hogy ez a csuhás-e a legnagyobb tökfilkó avagy azok, akik őt követik? Mert hiszen ezek a munkások tudhatnák, hogy az az 1 kor. 60 fillér éhbér, amiért ők 18—20 óra hosszat dolgoznak, nem arra való, hogy a csuhások zsákját töltsék meg vele!

Vizont az a csuhás is tudhatná, hogy az ilyen munkaviszonyok közt dolgozó munkás is egyszer csak megelégedi a tulvilági dicsőség ígéreteit és oda fog állani, ahol igazán az ő érdekeiért küzdenek. Vagy talán közművelődést vagy szakoktatást tanulnak ott? Dehogy! Hiszen kimutatták műveltségüket azzal is, hogy a mulatságról hazamenet a városon végig olyan lármát csaptak, hogy az emberek, akik még aludtak, ijedten szaladtak ablakaikhoz, megnézni, mi történt? És gondolták, hogy talán esendhaborításért kérdőre vették? Ha ezt hiszik, akkor nagyon csalódtok, mert nekik mindent szabad!

No de nem is irigyeljük őket. Tarthatnak mulatságot is mindenkor, amikor mi; azért mi haladunk előre, feltartóztatatlanul a megkezdett uton, a szocializmus felé.

GYÜLESI TUDÓSÍTÁS.

Kecskemét. Fölvirradt a „híros városra” is az a nagy nap, amely teljes átalakulását jelenti. A munkások öntudatra ébredtek, kibontották a szocializmus vörös lobogóját, amely alá egyszerűen olyan hatalmas tömeg sorakozott, hogy nem sokára pótolni fogják a mulasztást, amelyet az eddigi közöny, gyávaság, nemtörődomség és műveletlenség okozott. A híros város eddig arról volt híros, hogy nagy lakomákat, ünnepeket rendeztek az urak; vigan, gondtalanul éltek dus portáikon, a mesteremberek meg minden félelem és lelki-furdalás nélkül zsákmányolták ki munkásaikat, a boltosok meg a legalálvalóbb módon játszották és szipolyozták ki a részeseket, a nap-számásokat. Egyik felől a tötyögős jóllakottság, másfelől pedig a városrendezés által jól elrejtett nélkülözés, nyomor és éhség kinjai, az egész fölött meg a kisvárosokban szokásos penész, a mozdulatlanság, a lomaság, a butaság penésze, s a jól-lakottak boldogan emésztettek, nyugodtan idögáltak, mondogatván, hogy hála istennek, ide még nem tették be a lábukat a népbolondítók, pedig a környék, Főlegyháza, Czegléd, ugyancsak el vannak már leve velük.

Nohát, az urak csalódtak. Rövid agitáció után, amelynek eredménye úgy nyargalt át a kecskeméti munkások telkén, mint a tüzláng, meg lehetett tartani az első szocializmus népgyűlést

február 15-én, vasárnap délután, amely oly impozáns volt, hogy az egybehívóknak a legvérmesebb reményeit is fölülmúlta. Egy munkásképző egylet alakítása — a legjobb kezdet — volt a napirend, meg a munkások politikai és gazdasági helyzete.

A teremben körülbelül 800 ember — iparos és földműves — szorongott s majdnem ugyanannyi kiszorult a teremből, ami, tekintve azt, hogy ez az első gyűlés volt Kecskeméten, hatalmas számnak mondható. A gyűlést Gudricza elvtárs üdvözölte, elnöknek Szalay elvtársat, jegyzőnek Kapás elvtársat választották meg.

Miután Szalay elvtárs rövid beszéddel megnyitotta a gyűlést és mérsékletre intette a hallgatókat. A napirend első pontját Söröli elvtárs terjesztette elő egy hatalmas beszéd kíséretében és óriási lelkesedéssel megválasztották 20 ipari és 20 földművelő munkást az alapszabálykészítő bizottságba.

Ezután Weltner Jakab elvtárs lépett a szónoki emelvényre s másfél óras beszédében vázolta a nép helyzetét, az intézmények rosszását és a szocializmus követeléseit. A beszédnek rendkívül nagy hatása volt. Az emberek lelkiükben felizgatva, tágra nyitott szemekkel és mozdulatlanul hallgatták a soha nem hallott súlyos igazságokat és néha olyan hatalmas éljén dörögött meg, hogy a kiküldött kapitánynak, az első közbeszóla után, teljesen elment a kedve a szónok zavarásától. Hogy mennyire volt már itt az ideje a munkásság szervezkedésére, azt ez a gyűlés mutatta. Hiába prédikált a pap délelőtt a templomban a szocialisták ellen — mert megtette ám a jó lélek — hiába tiltotta be a kapitány az első gyűlést és tartotta felügyelet alatt az elvtársakat, hiába rontottak rá a rendőrök az elvtársak értekezletére, a gyűlés végtelen lelkes hangulata, s főképp a tanusított méltósága, mely méltóság csak az öntudatos, önzetelen munkásság mozgalmát jellemzi, bebizonyította, hogy nincs hatalom, erőszak és törvénytenség, mely a gyönyörűen megindult mozgalmat megakaszthatná.

A gyűlés a szocializmus dörgő éltetésével végződött be és a résztvevők nagy rendben hazamentek; hiába volt tehát lovas pandurokat állítani, mikor azok úgy sem arra valók, hogy a munkásokat őrizzék, hanem, hogy a tanyai tolvajokat fogdossák össze. Ebből a gyűlésből aztán belátható a munkások, hogy az egyes ember ereje ugyan gyenge és mulandó, de hogy ha minden földműves és ipari munkás összeáll Kecskeméten, összeáll Czeglédnél, Főlegyházával, központot képezve, s ilyen nagy tömeghez aztán könnyen odacsatlakozhat az egész Alföld és azt vivhatnak ki, amit csak akarnak. Egyelőre emberséges munkaviszonyokat, aztán jobb törvényeket akarunk és végül, hogy az legyen boldog, az legyen jóléti, aki dolgozik, nem pedig a henyék, a herék vagyis a gazdagok, akik a szegény ember zsírján élőködnek. Előre a harcra, amelyet most már nem vasfegyverrel, hanem műveltséggel, tudománnyal és szervezkedéssel vívunk ki. Éljen a világot megváltó szocializmus!

A debreczeni szabómunkások f. évi február 15-én szakértekezletet tartottak, 1. a szabómunkások helyzete, 2. a szervezkedés célja és haszna, napirenddel, amelyen 60 szabómunkás és kisiparos volt jelen. Kiss Béla elvtárs üdvözölte a megjelenteket és kérte egy ügyvezető és jegyző választását az értekezlet vezetésére. Megválasztottak egyhangúlag: ügyvezetőnek Rákli István, jegyzőnek Pompola Ferenc elvtársak. Szabó Endre elvtárs a napirend első pontjához szólott. Ecsetelte a szabómunkások mai nyomoruságos és tarthatatlan helyzetét, hogy mint görnyed a töke nyomása alatt a szabómunkásság is. Hasznos munkája után alamiznaszerű csekély díjat kap, amiből éhező családjának még szász kenyeret is alig tud eleget adni, amelyet a büzös levegőjű mihelyben, görnyedve kell neki megkeresni. Müller elvtárs beszélt ezután nagy hatással. Szép beszédében buzdította egy kisiparosokat, mint a munkásokat a szervezkedésre. Rosszalja a szabómunkások téltenségét akkor, amikor van szervezetünk Debreczenben és még mindig sok szabómunkás ettől félrehúzódva, tétlenül nézik, mint küzd egy kis csoport a közérdekért. Ennélfogva felhívja mindazon szabómunkást és kisiparost, akik még nem tagjai a szakszerveletnek, lépjenek be, hogy ott meggyőződ-hessenek róla, hogy egyesülésben rejlik az erő. Ezután még Szabó Endre elvtárs indítványára egy kilenczes bizottság választott meg, amely a helybeli szabómunkások általános nyomorának kutatásával fog foglalkozni, mire az ügyvezető az értekezletet lelkes éljenzés közt bezárta.

Elvtársi üdvözlettel
Pompola Ferenc.

Bakonszeg. Bakonszegi elvtársaink is megtartották első népgyűléstük f. évi február 8-án. Borus, hüvös idő volt, de az logkevesebb sem csökkentette lelkes és derék elvtársaink ügybuzgóságát, mert éppen az ő fáradságtalan akaraterüjük és lángoló lelkesedésük tette lehetővé, hogy oly diadalmasan vonult be Bakonszeg községébe a szocializmus zászlaja. Már déli 12 órakor ott volt — Bakonszegtől mintegy óra járásnyira levő Berettyó-Ujfalusi állomásnál — ötvennégy lelkes bakonszegi elvtársunk kilenc kocsival, fogadni Vántus elvtársunkat. Hozzájuk csatlakozott még néhány ujfalusi elvtárs és elvtársnő, szintén egy kocsival és amikor Vántus elvtárs 12 óra 30 perckor megérkezett a Nagyváradról jövő vonatral, a leglelkesebb fogadtatás után megindult a hosszú kocsisor, Bakonszeg felé, egész uton énekelve és éltetve a nemzetközi szocializmus zászlóját. A községnek apraja és nagyja élénk türelmetlenséggel várta a megérkező menetet, valóságos ünnepi színt